

OBSAH

Úvodem

Robert Antonín 7

I. Čtvrtý lateránský koncil: evropská civilizace na rozcestí

Robert Antonín 10

II. Česká a moravská církev v mocenských osách středověké společnosti

Robert Antonín – Dalibor Janiš 24

Česká a moravská církev v časech koncilních jednání 24

Biskup a kníže 30

Olomoucké biskupství a přemyslovská knížata 43

Intermezzo 47

Případ biskupa Ondřeje 47

Biskup Robert a „moravská“ cesta k emancipaci 59

Biskup Bruno a moravští biskupové druhé poloviny 13. století 64

Pražské biskupství od smrti Ondřeje do konce 13. století 72

III. Papežství a šíření církevní (právní) kultury

Robert Antonín – Dalibor Janiš 83

O primát papežské moci 83

Teokracie a české země 90

Po IV. Lateránu 95

Legáti 102

Učené právo a vlivy kanonického práva na světské právo 108

Imunity a postavení církevních institucí ve vztahu k zemskému právu 118

Mendikanti a české země ve 13. století a na počátku století 14. 141

IV. Proměny církevní organizace

Dalibor Janiš 173

Správa diecéze a problém desátků 173

Disciplína kléru a církevní soudnictví 187

Synody a církevní zákonodárství 208

Manželské právo 226

Židé 242

V. Zbožný život mezi ideálem, normou a realitou

Robert Antonín 253

Čtvrtý Laterán a mravní obroda kléru? 253

Laická zbožnost po IV. Lateránu 262

VI. Čtvrtý lateránský koncil a vizuální kultura 13. a 14. století

Daniela Rywиковá 274

Koncil, umění a náboženská praxe Evropy vrcholného a pozdního středověku 274

Obraz a reforma. Umění v českých zemích a naplňování principů lateránské reformy 291

Devoce a emoce. Ukřižování v *Mater verborum* – umění a duchovní trendy 13. století 295

Transsubstanciace a obraz – obraz transsubstanciace 304

Vizuální rétorika a moralistní ikonografie v českém umění

14. století. Cura animarum a Štít víry v kostele sv. Ducha v Hradci Králové 317

Umění a náboženská praxe: zpověď, pokání, hřích a peklo 326

Závěrem

Robert Antonín 345

Apendix: Konstituce čtvrtého lateránského koncilu

překlad Anna Pumprová – Richard Psík 353

Seznam použitých pramenů a literatury 401

Soupis archivních pramenů a rukopisů 401

Soupis katalogů a vydaných pramenů 401

Soupis použité literatury 405

Seznam používaných zkratk 440

Soupis a zdroje vyobrazení 441

Summary 446

Jmenný a místní rejstřík 455